EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 3.4.2019.
COM(2019) 170 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Pojačani nadzor – Grčka, travanj 2019.

Kontekst

Komisija je 27. veljače 2019. donijela drugo izvješće o pojačanom nadzoru za Grčku[1]. Paralelno s uključivanjem Grčke u europski semestar, pojačani nadzor pruža sveobuhvatan okvir za praćenje gospodarskih kretanja i provedbu politika potrebnih za postizanje održivog gospodarskog oporavka[2]. Osim toga, Komisiji pruža i okvir s pomoću kojega može ocijeniti ispunjava li Grčka obvezu prema Euroskupini preuzetu 22. lipnja 2018. u pogledu nastavka i dovršetka reformi donesenih u okviru programa potpore stabilnosti Europskog stabilizacijskog mehanizma i zaštite ciljeva reformi donesenih u okviru tog programa i programa koji su mu prethodili, u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe 472/2013. To uključuje provedbu posebnih reformskih obveza priloženih Izjavi Euroskupine od 22. lipnja 2018. u sljedećim područjima: i. fiskalna i fiskalno-strukturna politika, ii. socijalna skrb, iii. financijska stabilnost, iv. tržište rada i tržište proizvoda, v. privatizacija i vi. javna uprava.[3]

Zaključak je izvješća o pojačanom nadzoru od 27. veljače 2019. da je Grčka ostvarila znatan napredak prema dovršetku provedbe posebnih reformskih obveza koje je trebala ispuniti do kraja 2018. Konkretnije, zaključeno je da bi se moglo smatrati da su ispunjene sljedeće posebne obveze za razdoblje do kraja 2018.: i. donošenje proračuna za 2019. kojim bi se trebao ostvariti cilj primarnog suficita od 3,5 % BDP-a; ii. sprječavanje gomilanja neto nepodmirenih dospjelih obveza, premda je potrebno uložiti daljnje napore kako bi se podmirili zaostaci i izbjeglo gomilanje novih nepodmirenih dospjelih obveza; iii. otvaranje kritične mase centara primarne zdravstvene zaštite (TOMY); iv. provedba važnih mjera za osiguranje središnje nabave u području zdravstvene skrbi; v. ublažavanje kontrole kapitala u skladu s dogovorenim planom; vi. definiranje i donošenje strategije za prodaju Grčkog fonda za financijsku stabilnost (HFSF), pri čemu se još razmatra mogućnost sudjelovanja nadležnih tijela u završnoj fazi prodaje; vii. donošenje ovlašćujućih propisa za izdavanje dozvola za ulaganje; viii. revizija minimalne plaće formalno je usklađena s propisanim postupkom, premda opseg povećanja predstavlja rizik za zapošljavanje i konkurentnost; ix. dovršetak prve faze projekta e-pravosuđa; x. provedba strateškog plana Grčkog društva za imovinu i udjele (HCAP); xi. restrukturiranje društva kćeri za nekretnine ETAD i početak provedbe mehanizma koordinacije za poduzeća u državnom vlasništvu u okviru HCAP-a, u kontekstu kašnjenja s prijenosom Olimpijskog centra (OAKA); xii. ažuriranje plana za razvoj imovine agencije za privatizaciju (TAIPED), dovršetak ključnih natječaja za privatizaciju, među ostalim za mrežu za transport plina (DESFA) i produljenje koncesije za Međunarodnu zračnu luku Atena (AIA) te dovršetak ključnih koraka povezanih s projektom Hellinikon; i xiii. nadležna su tijela s Komisijom dogovorila modalitete provedbe neovisne procjene postupka imenovanja administrativnih tajnika i glavnih direktora do sredine 2019. te su donijela ključne propise za poboljšanje planiranja zapošljavanja u javnom sektoru i usklađivanje višegodišnjeg plana zapošljavanja sa srednjoročnom fiskalnom strategijom.

Međutim, u izvješću o pojačanom nadzoru od 27. veljače 2019. zaključeno je i da su neke posebne reformske obveze koje su se trebale ispuniti do kraja 2018. ostale neispunjene te bi ih trebalo ispuniti. Tadašnja neriješena pitanja odnosila su se na mjere u području upravljanja prihodima, financijske stabilnosti, energije, privatizacije i javne uprave. U slučaju nekih od tih obveza

[1] Komunikacija Komisije COM(2019) 201 i popratni radni dokument službi Komisije SWD(2019) 201 od 27. veljače 2019.

[2] Europska središnja banka (ESB) sudjeluje zajedno s Komisijom u pojačanom nadzoru u skladu sa svojim nadležnostima, pružajući stručne informacije o politikama financijskog sektora i ključnim makroekonomskim pitanjima, kao što su glavni fiskalni ciljevi i potrebe u pogledu održivosti i financiranja. Europski stabilizacijski mehanizam (ESM) sudjeluje u kontekstu svojeg sustava ranog upozoravanja i u skladu s Memorandumom o razumijevanju o radnim odnosima između Europske komisije i ESM-a, koji je potpisan 27. travnja 2018.

[3] https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

bilo je potrebno dovršiti tehničke mjere (restrukturiranje poduzeća za opskrbu plinom DEPA; autocesta Egnatia; imenovanja u HFSF-u), dok su u slučaju drugih još bile u tijeku sadržajne rasprave (prihodi i javna uprava; prodaja poslovanja povezanog s lignitom; financijski sektor, uključujući zaštitu primarnog mjesta stanovanja).

U izvješću o pojačanom nadzoru od 27. veljače 2019. upozorava se i na to da kretanja u nekim područjima izazivaju zabrinutost u pogledu smjera i provedbe reformi u srednjoročnom razdoblju. Ta zabrinutost zahtijeva punu pozornost nadležnih tijela, a odnosi se na sljedeće: a) razinu ambicije u suočavanju s preostalim strukturnim fiskalnim izazovima i izbjegavanju stvaranja novih fiskalnih rizika koji bi mogli proizići iz sudskih presuda, zapošljavanja u javnom sektoru i mogućih izmjena programa obročnog plaćanja za porezni dug i dug po osnovi socijalnog osiguranja; (b) tempo napretka i stupanj prioritetnosti koji se daje mjerama potrebnima za obnovu snage i otpornosti bankarskog sektora, posebno u pogledu kvalitete imovine; i c) obvezu zaštite konkurentnosti plaća u srednjoročnom razdoblju i stvaranja okruženja koje uistinu pogoduje poslovanju i ulaganjima.

U ovoj Komunikaciji daje se ažurirana ocjena tijeka provedbe posebnih reformskih obveza koje je trebalo ispuniti do kraja 2018. od donošenja izvješća o pojačanom nadzoru 27. veljače 2019. Konkretno, Grčka je i. donijela primarno i sekundarno zakonodavstvo usmjereno na jačanje Nezavisnog tijela za javne prihode; ii. dostavila relevantne ažurirane podatke o mjerama kojima se podupiru saniranje loših kredita i stabilnost bankarskog sektora (elektroničke dražbe, državna jamstva, akcijski plan za stečajeve kućanstava); iii. donijela primarno i obvezala se da će uskoro donijeti sekundarno zakonodavstvo o novom sustavu zaštite primarnog mjesta stanovanja; iv. poduzela potrebne korake za popunjavanje slobodnih radnih mjesta u HFSF-u; v. ponovno pokrenula natječaj za prodaju dijela kapaciteta za proizvodnju električne energije iz lignita društva Public Power Corporation; vi. donijela zakonodavstvo za restrukturiranje DEPA-e; vii. poduzela mjere za uklanjanje prepreka transakciji povezanoj s autocestom Egnatia; i viii. donijela niz mjera za ubrzanje reforme javne uprave.

Grčka je poduzela potrebne mjere za ispunjenje svih posebnih reformskih obveza do kraja 2018.

Euroskupina se 22. lipnja 2018. dogovorila da bi paket mjera za smanjenje duga namijenjen Grčkoj trebao sadržavati poticaje odlučnoj i trajnoj provedbi reformskih mjera utvrđenih programom. Stoga se Grčkoj na polugodišnjoj osnovi do sredine 2022. stavljaju na raspolaganje određene mjere za smanjenje duga uvjetovane politikama, uz uvjet da Grčka ispuni preuzete obveze nastavka i dovršenja provedbe reformi te ako izvješća u okviru pojačanog nadzora budu pozitivna. Te mjere uključuju sljedeće: i. povrat iznosa koji su jednaki dobiti od grčkih državnih obveznica koje drže središnje banke u okviru programa za tržišta vrijednosnih papira i sporazuma o neto financijskoj imovini i ii. ukidanje povećanja kamatne marže za određene obroke zajmova iz Europskog instrumenta za financijsku stabilnost. Sadržaj izvješća o pojačanom nadzoru od 27. veljače 2019. i ovog ažuriranog izvješća Euroskupini bi mogli poslužiti kao osnova za odluku o pokretanju prvog skupa mjera za smanjenje duga uvjetovanih politikama.

Najnoviji podaci o napretku u provedbi posebnih reformskih obveza

Upravljanje javnim prihodima

Iako nije ispunjena posebna obveza prema kojoj je osoblje Nezavisnog tijela za javne prihode (IAPR) do 2018. trebalo brojati 12 000 stalnih zaposlenika (njihov broj na kraju 2018. iznosio je 11 487), nadležna su tijela sada donijela cijeli niz dopunskih mjera. Njima će se pridonijeti ispunjavanju kadrovskih obveza, ojačati širu reformu naplate prihoda i povećati ukupnu operativnu

sposobnost i učinkovitost IAPR-a u nizu područja. Do donošenja izvješća o pojačanom nadzoru 27. veljače 2019. nadležna tijela već su poduzela niz takvih mjera (donošenje akcijskog plana („Plan”) za razdoblje 2019.–2021.; dogovor s Glavnim tajništvom za informacijske sustave o ukupnoj godišnjoj omotnici za IT). Od donošenja izvješća o pojačanom nadzoru 27. veljače 2019. nadležna su tijela provela preostale dogovorene dopunske mjere za jačanje IAPR-a:

- uvođenje sustava platnih razreda, plaća i ocjene učinkovitosti koji su prilagođeni IAPR-u smatra se ključnom mjerom kojom bi se povećali izgledi IAPR-a da privuče visokokvalificirane zaposlenike i omogući im razvoj i napredovanje. Početkom ožujka 2019. donesena je izmjena ovlašćujućih propisa koji se odnose na IAPR. Tom će se izmjenom omogućiti donošenje sekundarnog zakonodavstva za uvođenje novog sustava platnih razreda koji je izravno povezan s opisom radnog mjesta. Ta je reforma blisko povezana s reformom javne uprave, a posebno s imenovanjem viših rukovoditelja u javnom sektoru.
- Izmjene propisa o zaštiti od odgovornosti i olakšavanju mobilnosti dogovorene su i donesene početkom ožujka 2019.
- Početkom ožujka donesena je zajednička ministarska odluka o nabavi markera za gorivo, čime će se znatno pridonijeti borbi protiv krijumčarenja.

Okvir za saniranje loših kredita

U izvješću o pojačanom nadzoru zaključeno je da bi trebalo ukloniti nedostatke u pravnim okvirima za saniranje loših kredita. Od donošenja izvješća o pojačanom nadzoru 27. veljače 2019. nadležna tijela poduzela su daljnje mjere u nekoliko područja. Te se mjere smatraju dostatnima za potrebe ispunjavanja posebne obveze potpore sanaciji loših kredita: međutim, bit će potrebno pomno praćenje i daljnje mjere, a o rezultatima će europske institucije izvijestiti u okviru pojačanog nadzora. Konkretno:

- Nadležna tijela donijela su izmjenu propisa i dostavila ažurirani akcijski plan u području obrade **kredita odobrenih uz državno jamstvo.** U narednim mjesecima procijenit će se njegova učinkovitost u pogledu rješavanja zaostataka u obradi aktiviranih jamstava.
- Kad je riječ o **elektroničkim dražbama**, u kontekstu predstojeće evaluacije Zakonika o građanskom postupku izneseni su okvirni daljnji koraci za rješavanje problema odgoda dražbi odlukom suda na temelju zahtjeva dužnika za reviziju minimalne cijene. Očekuje se da nadležna tijela u okviru trećeg ciklusa pojačanog nadzora po potrebi predstave i donesu prijedloge provedbenih mjera za sprječavanje zlouporabe postupka strateškim neispunjavanjem obveza podnošenjem zahtjeva za odgodu u posljednji trenutak u kontekstu provedbe novog sustava zaštite primarnog mjesta stanovanja i postojećeg Zakona o stečaju kućanstava (zakon Katseli). Nadležna tijela provest će i dodatnu analizu uzroka neuspješnosti dražbi i otkloniti ih, prema potrebi i zakonskim putem.
- Nadležna tijela dostavila su podatke o neriješenim predmetima u kontekstu **okvira za stečaj kućanstava** i ciljeve za rješavanje zaostataka do 2021., kako je predviđeno u akcijskom planu, na temelju pretpostavke poboljšanja infrastrukture. Očekuje se da će tijela do sredine 2019. dostaviti revidirani akcijski plan, uzimajući u obzir i utjecaj novog sustava zaštite primarnog mjesta stanovanja.

- Kad je riječ o **zakonima o prodaji i sekuritizaciji loših kredita**, tražena pojašnjenja dostavljena su Grčkoj udruzi banaka te objavljena na internetskim stranicama Ministarstva financija. U narednim mjesecima ocijenit će se njihova djelotvornost.

Loši krediti: zaštita primarnog mjesta stanovanja

Grčka je donijela propise za uspostavu novog sustava zaštite određenih primarnih mjesta stanovanja, čiji je cilj poduprijeti restrukturiranje loših kredita. Novo zakonodavstvo doneseno je nakon isteka valjanosti odredaba o zaštiti primarnih mjesta stanovanja iz Zakona o stečaju kućanstava (zakon Katseli), koje su se trebale primjenjivati privremeno i čija je valjanost istekla na kraju veljače 2019., nakon izvanrednog dvomjesečnog produljenja. Primarno zakonodavstvo za uspostavu novog sustava doneseno je 29. ožujka, a sekundarni zakonodavni akti o specifikacijama namjenske elektroničke platforme, državnoj subvenciji i načinu vrednovanja određene imovine uključene u kriterije bogatstva trebali bi se donijeti ubrzo nakon toga.

Novi je sustav jedinstven za Grčku. Ukratko, zajmoprimci koji su privatne osobe i čiji su zajmovi osigurani kolateralom u obliku primarnog mjesta stanovanja te su na dan 31. prosinca 2018. imali nepodmirene dospjele obveze mogu se putem elektroničke platforme prijaviti za sustav zaštite. Ako ispunjavaju određene kriterije prihvatljivosti, mogu se prijaviti za restrukturiranje i otpis hipotekarnih dugova (stambeni ili poslovni zajmovi), na temelju dogovora o standardiziranim prijedlozima za restrukturiranje koje će vjerovnici nuditi putem internetske platforme ili, u nedostatku takva dogovora, podnošenjem zahtjeva sudu; dužnici bi osim toga bili zaštićeni od ovrhe njihova primarnog mjesta stanovanja dok god obročno isplaćuju restrukturirani dug. Za dio obrokâ zajmoprimci bi primili državnu subvenciju. Zahvaljujući raspravama vođenima proteklih nekoliko tjedana pojašnjena su neka ključna pitanja kako bi se zajamčilo da je sustav uistinu privremen, pravilno usmjeren i da sadržava odgovarajuće zaštitne mehanizme za sprječavanje zlouporabe u obliku strateškog neispunjavanja obveza i za sprječavanje nagomilavanja novih neriješenih sudskih predmeta te istodobno podupiranje poticaja platnoj disciplini.

U nastavku se navode glavni parametri novog sustava.

- **Sustav obuhvaća stambene i poslovne zajmove osigurane kolateralom u obliku primarnog mjesta stanovanja.** Proširenje područja primjene na poslovne zajmove izaziva posebnu zabrinutost, kako je grčkim tijelima stavljeno na znanje. Riječ je o proširenju područja primjene zaštite primarnih mjesta stanovanja na novu kategoriju zajmoprimaca koji nisu bili obuhvaćeni prethodnim zakonom Katseli (primatelji poslovnih zajmova) i to bez procjene održivosti njihova poslovanja: stoga se ne može jasno procijeniti količina budućih zahtjeva ni kapacitet sustava (uključujući sudove i mehanizam državnih subvencija) za njihovu obradu. Tom se pitanju treba posvetiti posebna pozornost i iz perspektive financijske stabilnosti s obzirom na to da dostupne procjene učinka upućuju na to da će biti potreban veći otpis dugova nego u slučaju zajmova osiguranih stambenim nekretninama, te će stoga biti relativno velik i procijenjeni učinak na kapital banaka. Nadalje, ako sustav ne bude dobro funkcionirao, postoji rizik da će ubuduće banke biti manje sklone davanju kredita malim poduzećima uz korištenje primarnog mjesta stanovanja kao kolaterala, što bi moglo negativno utjecati na kreditiranje osigurano kolateralom. Naposljetku, postoji rizik da će primjena novog sustava i na poslovne zajmove dovesti do smanjenja poticaja prihvatljivim dužnicima da koriste okvir za izvansudsku nagodbu koji omogućuje restrukturiranje mogućih nepodmirenih dospjelih obveza i u pogledu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje. Najbitniji obvezujući kriterij prihvatljivosti veličina je dospjelih zajmova, koja je za stambene zajmove utvrđena na

130 000 EUR po vjerovniku, a za poslovne zajmove na 100 000 EUR, čime se donekle smanjuju rizici povezani s tom kategorijom zajmova. Prema dostupnim procjenama raspon prihvatljivih dužnika koji imaju dugovanja prema više vjerovnika bio bi uzak i donošenje praga po vjerovniku pojednostavnilo bi automatsku obradu zahtjeva u okviru platforme. Institucije su izrazile zabrinutost u pogledu odobravanja praga za više vjerovnika i od nadležnih su tijela zatražile dodatne informacije o području primjene i učinku.

- **Uz primarno mjesto stanovanja u okviru sustava utvrđuju se i drugi kriteriji prihvatljivosti za dohodak i bogatstvo kućanstava te prag za vrijednost nekretnine.** Utvrđen je prag bogatstva od 15 000 EUR za likvidnu imovinu zajmoprimca, bračnog druga i uzdržavanih članova kućanstva te 80 000 EUR za nepokretnu imovinu i transportna vozila u vrijeme podnošenja zahtjeva. Europske institucije skrenule su pozornost tijela na moguće posljedice njihova odabira politike na poticaje za platnu disciplinu i na distribucijske posljedice davanja državnih subvencija tijekom 20 godina zajmoprimcima koji, uz svoje primarno mjesto stanovanja, možda imaju i znatno dodatno bogatstvo. Dohodovni prag temelji se na uvjetima utvrđenima u zakonu Katseli, tj. ovisi o veličini kućanstva, a gornja je granica 36 000 EUR godišnje[4]. Utvrđen je jedinstveni prag vrijednosti zaštićenog mjesta stanovanja u jedinstvenom iznosu od 250 000 EUR za stambene zajmove, što znači da je područje primjene šire od područja primjene zakona Katseli (kojim je propisan prag od 180 000 EUR, uz dodatke ovisno o broju članova kućanstva). U slučaju poslovnih zajmova utvrđen je jedinstveni prag u iznosu od 175 000 EUR.
- **Sustav je otvoren dužnicima koji su kao javni službenici dobili hipotekarni zajam ne od banke već od javnog fonda prema povlaštenim uvjetima.** Europske institucije skrenule su pozornost nadležnih tijela na to da sustav nije odgovor na problem loših kredita s kojim je suočena država, koji se odnosi na bankovne kredite, te da bi mogao imati posljedice na poticaje za održavanje platne discipline.
- **Sustav bi trebao biti privremen.** Zahtjevi se mogu podnositi do 3. prosinca 2019. za zajmove koji su dospjeli najmanje 90 dana prije 31. prosinca 2018. Time će se omogućiti izvješćivanje o isteku sustava u kontekstu praćenja posebnih obveza koje bi trebalo ispuniti do kraja 2019. u okviru pojačanog nadzora.
- **Na temelju restrukturiranja koje ponudi banka, isplata obroka progresivno će se podupirati državnom subvencijom čiji će iznos ovisiti o dohotku** (procjenjuje se da će u prosjeku iznositi oko 30 %). U sustavu se primjenjuje obvezan korektivni faktor za glavnice za koje omjer vrijednosti kredita i kolaterala iznosi više od 120 %. Nadalje, standardno trajanje obroka bit će 20 godina, uz gornju dobnu granicu dužnika od 80 godina. Navedeni pristup mogao bi pridonijeti prevladavanju kašnjenja u smanjivanju loših kredita jer bi ponudio standardizirano rješenje. Međutim, za razliku od uobičajene bankarske prakse njime se ne uzima u potpunosti u obzir opća platna sposobnost dužnika te se uopće ne uzima u obzir održivost poslovanja primatelja poslovnih zajmova jer se horizontalno primjenjuje isto restrukturiranje i otpis. Razlog je tomu nastojanje da se provede što veći broj postupaka restrukturiranja u ograničenom razdoblju.
- **Elektronička platforma trebala bi biti u funkciji do kraja travnja 2019.** Trebala bi omogućiti potpuno automatsku procjenu ispunjavanja kriterija prihvatljivosti i pristup

[4] Ekvivalentni medijan dohotka za kućanstvo veličine koja ispunjava uvjete za najveći prag (dva odrasla i tri uzdržavana člana) iznosi otprilike od 18 000 do 20 000 EUR, ovisno o dobi djece.

informacijama o podnositeljima zahtjeva iz drugih baza podataka javnog i/ili bankarskog sektora. Putem platforme vjerovnici će biti obaviješteni o neriješenim zahtjevima i moći raspolagati odgovarajućim skupom podataka koji će im omogućiti da sastave prijedlog za dužnike. Platforma bi trebala služiti i za filtriranje neriješenih predmeta u okviru zakona Katseli s obzirom na njihove kvantitativne elemente; ako se bude ispravno primjenjivao, taj njezin aspekt pomoći će sudovima da otkriju zlouporabe pri podnošenju zahtjeva na temelju Zakona o stečaju kućanstava i omogućiti brže rješavanje tih predmeta.

- **Učinkovito funkcioniranje platforme moglo bi u načelu dovesti do zadovoljavajućeg broja restrukturiranja te uz ograničen, iako ne zanemariv, rizik od daljnjih sporova koji bi moglo dovesti do povećanja sadašnjeg broja neriješenih predmeta.** Ako postupak koji se provodi putem platforme ne dovede do sporazuma o restrukturiranju, dužnik može podnijeti zahtjev za restrukturiranje pred nadležnim nižim sudom. Pri određivanju datuma saslušanja i donošenju sudske odluke moraju se poštovati strogi rokovi (šest mjeseci od podnošenja zahtjeva odnosno tri mjeseca od saslušanja). Mogu se odobriti privremene odgode ovrhe pod posebnim uvjetima i uz, u slučaju dužnika koji su se smatrali prihvatljivima, ali nisu uspjeli ostvariti restrukturiranje u okviru platforme, plaćanje mjesečnih obroka ili plaćanje dijela nepodmirenog iznosa, ovisno o okolnostima. Zakonodavstvom su predviđene određene zaštitne mjere protiv obijesnih ili zlonamjernih zahtjeva, odnosno sud ih može kazniti izricanjem kazne. Međutim, opravdano je pomno pratiti moguće nove sudske sporove do kojih može doći u okviru sustava te učinak na izvršenje u kratkoročnom i dugoročnom smislu jer su oba navedena čimbenika relevantna za buduću aktivnost pozajmljivanja i postupak smanjenja loših kredita.
- **Dostupne procjene potvrđuju da će fiskalni trošak subvencije biti u okviru predviđene proračunske omotnice od 150 milijuna EUR za 2019. i 200 milijuna EUR godišnje nakon 2019.** Točno određivanje iznosa subvencije trebalo bi utvrditi u sekundarnom zakonodavstvu, za što će biti potrebno pomno praćenje jer su dostupne procjene neizvjesne s obzirom na nepotpunost raspoloživih podataka.

Ukupno gledano, novim zakonodavnim sustavom moglo bi se poduprijeti restrukturiranje loših kredita, ali i dalje su prisutni rizici za financijsku stabilnost i platnu disciplinu. U pripremnoj fazi izrade zakonodavstva ostvaren je znatan napredak u smislu smanjivanja rizika povezanih s provedbom i sudskim sporovima navedenih u mišljenju ESB-a[5] o ranijem nacrtu zakona i ublažavanja zabrinutosti povezane s mogućim učinkom sustava na financijsku stabilnost i platnu disciplinu te rizika od zlouporabe u obliku strateškog neispunjavanja obveza. Međutim, treba naglasiti da su u donesenom zakonodavstvu ti rizici tek donekle smanjeni, ali nisu uklonjeni: jedinstvenost sustava znači da je neizvjesno kako će on funkcionirati u praksi, pa su stoga neizvjesni i razmjer rizikâ i mogućnost njihova kvantificiranja.

Sada treba brzo utvrditi preostale tehničke detalje, posebno u pogledu funkcioniranja i funkcionalnosti platforme, te što je prije moguće započeti tehničku provedbu. Provedbu će trebati pomno pratiti, i to s obzirom na operativne aspekte (funkcioniranje platforme, brzina rješavanja), učinak na kapital banaka, učinak na izvršenje i sudske sporove te fiskalni trošak subvencija. Europske institucije redovito će u okviru pojačanog nadzora izvještavati o provedbi sustava i mogućim razlozima za zabrinutost. Grčka se tijela pozivaju da se obvežu da neće proširiti trajanje ili područje primjene novog sustava i da će poduzeti korektivne mjere, uključujući zakonodavne, ako dođe do

[5] https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/legal/pdf/en_con_2019_09_f_sign_.pdf

problema pri provedbi sustava ili pravnih problema. Konačno, treba podsjetiti da će za novi sustav biti potrebno odobrenje Komisije u pogledu državnih potpora.

U skladu s izvješćem s obrazloženjima priloženim zakonodavstvu o novom sustavu, europske institucije pozdravljaju obvezu grčkih tijela da poduzmu mjere za objedinjavanje skupa zakona u području stečaja/nesolventnosti i restrukturiranja duga. Provedba te obveze započet će reformom zakona Katseli, koju bi trebalo dovršiti do sredine 2019., u svrhu postizanja pravne jasnoće i dosljednosti, uklanjanja praznina u zakonodavstvu koje pružaju mogućnost zlouporabe čija je svrha obustava ili sprječavanje izvršenja, uvođenja zaštitnih mjera koje se smatraju dostatnima za odvraćanje od strateškog neispunjavanja obveza i poboljšanja kulture bilateralnog ili multilateralnog izvansudskog restrukturiranja.

Grčki fond za financijsku stabilnost (HFSF)

Ispunjene su sve obveze u vezi s upravljanjem HFSF-om. U vezi s upravljanjem HFSF-om ministar financija dostavio je Radnoj skupini Euroskupine (EWG) dopis s imenima kandidata za mjesta u Izvršnom odboru i Glavnom vijeću HFSF-a i EWG je potvrdio njihovo imenovanje. Osim toga, Ministarstvo financija dobilo je mišljenje Državnog pravnog vijeća o statusu povjerenstva za odabir HFSF-a i nastavku njegova rada tijekom trajanja HFSF-a te je navedeno mišljenje odobrilo.

Energija

Prodaja dijelova kapaciteta za proizvodnju električne energije iz lignita društva PPC (Public Power Corporation), konkretno elektrana na lignit Meliti i Megalopoli 3 i 4, i dalje je temelj energetske reforme u Grčkoj. Nakon neuspješnog prvog natječaja u veljači 2019. nadležna su tijela ponovno potvrdila svoju namjeru da dovrše prodaju i ispune postojeću obvezu u okviru pojačanog nadzora, protumonopolskih mjera i s time povezane odluke Komisije. U tu je svrhu objavljen novi natječaj s rokom za zaključenje transakcije na kraju lipnja, uz odobrenje Glavne skupštine PPC-a. Prodaja je uključena u nedavnu izmjenu nacionalnog zakona o energiji kojom je dioničarima PPC-a povjerena obveza dovršetka prodaje. PPC može zatražiti novu procjenu vrijednosti elektrana, ovog puta uzimajući u obzir druge prodaje lignita u EU-u, kako je utvrđeno u protumonopolskim mjerama, te ponude primljene u nedavnom neuspješnom postupku natječaja. Nadalje, PPC će imenovati novog procjenitelja, koji će izdati stručno mišljenje o pravednosti primljenih ponuda. Kada je u pitanju jasnoća uvjeta prodaje, dogovoreno je da u kupoprodajni ugovor neće biti uključen mehanizam podjele rizika, no s ulagateljima se tijekom postupka može pregovarati o drugim uvjetima. Svi navedeni koraci bit će poduzeti kako bi se uspješno dovršio postupak prodaje u skladu s obvezama preuzetima u predmetu zlouporabe monopolskog položaja i u roku za novi natječaj.

Novi postupak prodaje već se provodi u skladu s predviđenim rokovima. Na poziv za iskaz interesa već se javilo šest poduzeća. Otvorena je virtualna soba s podacima koja sadržava kupoprodajne ugovore na kojima će se temeljiti pregovori. U narednim mjesecima trebali bi se objaviti prvi kupoprodajni ugovori i sporazum o konačnoj verziji kupoprodajnih ugovora, nakon čega će biti podnesene obvezujuće ponude. Obvezujuće ponude moraju odobriti Upravni odbor i Glavna skupština PPC-a prije isteka roka za prodaju na kraju lipnja 2019. Nakon što je odobri Glavna skupština PPC-a, prodaju mora ratificirati Grčki parlament. Za uspješan dovršetak transakcije prodaje ključno je zadržati ostvareni zamah te nastaviti s dosadašnjom pravodobnom provedbom planiranih koraka.

Privatizacija

Propisi o restrukturiranju poduzeća za opskrbu plinom DEPA doneseni su 7. ožujka 2019. Ti su propisi osnova za provedbu dogovorene transakcije privatizacije. Bitno je osigurati da prijelazne odredbe o zapošljavanju koje su sadržane u tim propisima ostanu usmjerene na sadašnje zaposlenike i njihovu sadašnju razinu.

U siječnju 2019. nadležna tijela dogovorila su više mjera koje je potrebno što prije provesti kako bi se uklonile učestale prepreke dodjeli koncesija za autocestu Egnatia. Cilj je bio omogućiti izvršenje transakcije tako da obvezujuće ponude pristignu tijekom 2019. u skladu s ažuriranim Planom za razvoj imovine fonda za privatizaciju TAIPED. Dogovorene mjere koje su se dosad trebale provesti provedene su u skladu s tehničkom izvedivošću. Konkretno, donesen je proračun društva Egnatia, dovršen je parlamentarni postupak za imenovanje glavnog direktora društva Egnatia, društvo Egnatia podnijelo je Tijelu za izdavanje dozvola za tunele sve spise o predmetima u postupku i Komisiji su dostavljene potrebne informacije o određivanju cijena cestarine. Trebalo bi nastaviti ubrzani postupak izdavanja dozvola za tunele kako bi se što prije riješili problemi pri izdavanju dozvola. U širem smislu, ključno je omogućiti neometanu provedbu transakcije kako se ne bi narušila općenito pozitivna slika o programu privatizacije.

Javna uprava

U kontekstu neujednačenog napretka u imenovanju viših rukovoditelja proveden je niz dopunskih mjera za modernizaciju javne uprave, uključujući donošenje zakona koji će omogućiti usklađivanje dugoročnog plana zapošljavanja sa srednjoročnom fiskalnom strategijom te donošenje plana racionalizacije sustava klasifikacije radnih mjesta („klados"). Od donošenja izvješća o pojačanom nadzoru 27. veljače 2019. nadležna su tijela provela ključne mjere u vezi s reformom pravne kodifikacije, uključujući izdavanje odluke o odobrenju natječaja za „digitalni portal" i dostavu pravnih odredbi za „Središnji odbor za kodifikaciju", koji bi trebao imati ključnu ulogu u nadziranju pravne kodifikacije. Osim toga, nadležna tijela potvrdila su planirano zapošljavanje u 2019. odgovara brojkama navedenima u planu zapošljavanja, što će omogućiti da se poštuje pravilo o zamjeni 1:1 za 2019. To će uključivati izjednačenje u odnosu na broj stalnih zaposlenika u 2018. (oko 1 000) za koji je prekoračeno pravilo o smanjenju 1:3 za 2018. te smanjenje broja privremenih zaposlenika (oko 14 %) kako bi se ispunio cilj u pogledu plaća utvrđen u srednjoročnoj fiskalnoj strategiji.

Napredak u ispunjenju posebnih obveza prema Euroskupini koje su se trebale ispuniti do kraja 2018. (Prilog izjavi Euroskupine 22. lipnja 2018.)

25. ožujka 2019.

	Obveza	Trenutačno stanje
1.	**Fiskalni cilj**: godišnji proračun bilježi srednjoročni primarni suficit od 3,5 % BDP-a.	Proračun za 2019. donesen je i u skladu je s ciljem primarnog suficita.
2.	**Upravljanje javnim prihodima:** broj stalnih zaposlenika Nezavisnog tijela za javne prihode (IAPR) do kraja 2018. doseže 12 000.	Na kraju 2018. broj stalno zaposlenih iznosio je 11 487, što je ispod cilja. Nadležna tijela donijela su sljedeće dopunske mjere: • Plan (2019.–2021.): IAPR je donio svoj „Plan". • informacijska tehnologija: postignut je sporazum između GSIS-a i IAPR-a o godišnjoj omotnici za dio proračuna GSIS-a koji se odnosi na usluge IAPR-u. • reforma ljudskih resursa: 6. ožujka 2019. donesena je izmjena ovlašćujućih propisa koji omogućuju uspostavu sustava platnih razreda na temelju opisa radnog mjesta (FEK A 48/2019, članak 64.). Ta je mjera povezana s reformom u području javne uprave (#16). • odgovornost poreznih/carinskih službenike: dogovor o sadržaju. Izmjena zakona donesena 6. ožujka 2019. (FEK A 48/2019, članak 64.). • premještaj u IAPR u okviru programa mobilnosti: treba donijeti zakonske odredbe za olakšavanje premještaja osoblja u IAPR u okviru programa mobilnosti. Dogovor o sadržaju. Izmjena zakona donesena 6. ožujka 2019. (FEK A 48/2019, članak 64.). • zajednička ministarska odluka o „markerima za gorivo": donesena (FEK B 803/2019, 7. ožujka 2019.). • odluka IAPR-a o procjeni: objavljena u Službenom listu (FEK B 6225/2018).
3.	**Upravljanje javnim financijama:** sprječavanje gomilanja novih nepodmirenih dospjelih obveza.	Podaci iz prosinca 2018. pokazuju da se od završetka programa Europskog stabilizacijskog mehanizma smanjila količina neto nepodmirenih dospjelih obveza. Podaci iz siječnja upućuju na daljnje, iako sporo, smanjenje. Međutim, i dalje će biti potrebni dodatni napori kako bi se podmirili zaostaci i spriječilo nakupljanje novih nepodmirenih dospjelih obveza.
4.	**Zdravstvena skrb:** otvaranje najmanje 120 centara primarne zdravstvene skrbi (TOMY) do kraja 2018.	Na temelju najnovijih izvješća na cijelom državnom području otvoreno je 120 jedinica primarne zdravstvene skrbi.

	Obveza	Trenutačno stanje
5.	**Zdravstvena skrb:** osnivanje glavnog tijela odgovornog za središnju javnu nabavu (EKAPY) do kraja 2018.	Glavno tijelo odgovorno za središnju javnu nabavu (EKAPY) započelo je s radom i nastavljaju se provoditi postupci središnje javne nabave.
6.	**Loši krediti:** nastavak provedbe reformi za oporavak bankarskog sustava, uključujući ulaganje napora u saniranje loših kredita osiguravanjem daljnje učinkovitosti relevantnog pravnog okvira.	Krediti odobreni uz državno jamstvo: europskim institucijama dostavljen je ažurirani akcijski plan; donesena je dogovorena zakonska izmjena. Elektroničke dražbe: u kontekstu evaluacije provedbe Zakonika o građanskom postupku, koja bi trebala biti dovršena do kraja ožujka 2019., postignut je dogovor o rješavanju problema odgoda dražbi odlukom suda na temelju zahtjeva dužnika za reviziju minimalne cijene koje podnose dužnici. Zaostali neriješeni predmeti stečaja kućanstava: nadležna tijela predočila su ažurirane podatke o kretanju zaostataka neriješenih predmeta tijekom 2018. Zakoni o prodaji i sekuritizaciji loših kredita: tražena pojašnjenja o provedbi Zakona 4354/2015 dostavljena su Grčkoj udruzi banaka te objavljena na internetskim stranicama Ministarstva financija. Zakon o stečaju kućanstava: nadležna tijela donijela su program zaštite primarnog mjesta stanovanja. Doneseni program mogao bi pridonijeti restrukturiranju loših kredita, no rizici za financijsku stabilnost i platnu disciplinu nisu uklonjeni, već samo donekle ublaženi. Stoga je potrebno pomno praćenje, a o rezultatima će institucije izvijestiti u okviru pojačanog nadzora. Očekuje se da će u okviru trećeg ciklusa pojačanog nadzora biti uklonjene prepreke elektroničkim dražbama i dostavljen ažurirani akcijski plan o neriješenim predmetima stečaja kućanstava koje uređuje zakon Katseli, uzimajući u obzir i revidirani okvir za zaštitu primarnog mjesta stanovanja.
7.	**Kontrola kapitala**: ublažavanje kontrole kapitala u skladu s planom iz svibnja 2017.	Nadležna tijela nastavila su ukidati kontrolu kapitala u skladu s dogovorenim planom.
8.	**Pravosuđe**: dovršetak prve faze uspostave sustava e-pravosuđa (OSDDY-PP) do kraja 2018.	Prva faza OSDDY-PP-ja dovršena je i ugovaratelj je službeno isporučio sve rezultate do siječnja 2019.
9.	**HFSF** će do kraja 2018. razviti izlaznu strategiju za prodaju svojih udjela u sistemskim bankama te će mandat povjerenstva za odabir HFSF-a biti usklađen s mandatom HFSF-a.	Izlazna strategija: Glavno vijeće HFSF-a odobrilo je okvir za prodaju njegovih udjela u četirima sistemskim bankama. Produljenje mandata povjerenstva na odabir: nadležna tijela pojasnila su da je mandat povjerenstva za odabir HFSF-a prema njihovu mišljenju usklađen s nedavno produljenim mandatom HFSF-a; to je potvrdilo Državno pravno vijeće, čije je mišljenje odobrilo Ministarstvo financija. Imenovanja: u vezi s kandidatima za mjesta u Izvršnom odboru i Glavnom vijeću EWG je u svojem dopisu Ministru od 14. ožujka potvrdio sve navedene kandidate. U tijeku je donošenje ministarskih odluka o imenovanju tih osoba.
10.	**Tržište rada:** zaštita konkurentnosti godišnjim ažuriranjem minimalnih plaća u skladu s odredbama Zakona 4172/2013.	Nadležna su tijela ažurirala minimalnu plaću u skladu s postupkom iz članka 103. Zakona 4172/2013. Time je minimalna plaća povećana za 10,9 % te je ukinuta plaća manja od minimalne plaće za osobe mlađe od 25 godina (što podrazumijeva povećanje od približno 27 %). Visina povećanja izaziva zabrinutost s obzirom na izglede za zapošljavanje (osobito mladih i starijih niskokvalificiranih radnika) te konkurentnost u srednjoročnom razdoblju.
11.	**Izdavanje dozvola za ulaganje:** donošenje svih ovlašćujućih propisa za izdavanja dozvola	Doneseni su svi ovlašćujući propisi putem izdavanja zajedničke ministarske odluke (FEK/B/436 – 14.2.2019.).

	Obveza	Trenutačno stanje
12.	**Energija:** dovršetak dogovorene prodaje dijela kapaciteta za proizvodnju električne energije iz lignita društva Public Power Corporation do kraja 2018.	Nakon neuspješnog natječajnog postupka nadležna tijela dostavila su izmijenjeni prijedlog, koji je temeljito razmotren te su razjašnjeni glavni elementi. Izmjene Zakona o energiji koje sadržavaju odredbe kojima se dopušta prodaja donesene su 7. ožujka. Komisiji je 8. ožujka dostavljen ažurirani prijedlog natječajnog postupka na temelju uvjeta o kojima se raspravljalo. U prijedlogu se predviđa ponovno pokretanje ubrzanog natječajnog postupka koji bi se trebao dovršiti do svibnja 2019. Ključni su elementi prijedloga sljedeći: • nova procjena vrijednosti elektrana, kojom se uzimaju u obzir slične transakcije • kupoprodajni ugovor ne bi trebao sadržavati upućivanje na sporazum o podjeli rizika • kupoprodajni ugovor odobrava Parlament • Upravni odbor i dioničari PPC-a imaju pravnu obvezu dovršiti transakciju. Objavljen je poziv za iskaz interesa i zahtjev za dostavu obvezujućih ponuda 8. ožujka 2019. Provedene su prijelazne mjere u skladu s planiranim rokovima. Otvorena je virtualna soba s podacima koja sadržava prvobitni kupoprodajni ugovor te je odobren pristup ukupno šest poduzeća koja su iskazala interes i potpisala sporazum o povjerljivosti. To će biti temelj za razgovore PPC-a s tim ulagateljima.
13.	**Grčko društvo za imovinu i udjele (HCAP):** strateški plan HCAP-a provodit će se kontinuirano.	HCAP je izradio strateški plan, koji je Glavna skupština odobrila u siječnju 2018. Na temelju tog strateškog plana društva kćeri koja ne kotiraju na burzi HCAP-u su dostavila ažurirane poslovne planove. Nadalje, HCAP je izradio poslovni plan društva za razdoblje 2019.–2021. kojim se utvrđuje provedba strateškog plana i određuju ključni pokazatelji uspješnosti poslovanja za društva kćeri koja ne kotiraju na burzi.
14.	**HCAP:** prijenos Olimpijskog centra (OAKA) na HCAP i restrukturiranje ETAD-a do kraja 2018.	Dovršeno je restrukturiranje ETAD-a. Prijenos Olimpijskog centra traje dulje no što je prvotno planirano. Nadležna tijela izradila su plan za posebne mjere koje se trebaju poduzeti u 2019. kako bi se riješila otvorena tehnička pitanja, što se s obzirom na složenost projekta čini primjerenim. Osim toga, 21. veljače 2019. Odbor kabineta i HCAP pokrenuli su provedbu mehanizma koordinacije za poduzeća u državnom vlasništvu.
15.	**Ponude:** Plan za razvoj imovine TAIPED-a provodit će se kontinuirano. Transakcije povezane s koncesijom AIA-i, projektom Hellinikon i DESFA-om bit će dovršene do kraja 2018.	Plan za razvoj imovine (ADP): Ažurirani plan za razvoj imovine TAIPED-a potvrdio je KYSOIP 15. veljače (FEK 461, 15. veljače 2019.). *DESFA:* financijsko zaključenje transakcije dovršeno je 20. prosinca 2018. *AIA:* Sporazum o produljenju koncesije AIA-i ratificirao je Grčki parlament 14. veljače 2019., a 22. veljače 2019. izvršeno je plaćanje financijske transakcije u vrijednosti od 1,1 milijardi EUR uvećano za godišnju stopu od 10,3 % koju AIA plaća proporcionalno od 1. siječnja 2019. do roka za zaključenje, čime je transakcija zaključena. *Hellinikon:* došlo je do određenih kašnjenja u izvedbi projekta, uglavnom povezanih s dodjelom dozvole za rad kasina te odobrenjem urbanističkih studija i studija zaštite okoliša. Provedeni su sljedeći glavni međukoraci: i. 22. veljače podnesen je zahtjev za prijedlog za dodjelu dozvole za rad kasina; ii. ulagatelji su 6. veljače 2019. grčkim tijelima dostavili studiju za urbanističku zonu, građevinsku zonu i park, a 18. veljače dostavljena je studija o cjelovitoj procjeni utjecaja na okoliš. Nakon potrebnih ispravaka studija o cjelovitoj procjeni utjecaja na okoliš objavljena je u elektroničkom registru za izdavanje okolišnih dozvola 25. veljače 2019. Javna rasprava započela je 21. ožujka 2019. *DEPA:* propisi o restrukturiranju DEPA-e doneseni su 7. ožujka 2019. Ti su propisi osnova za provedbu dogovorene transakcije privatizacije. Bitno je osigurati da prijelazne odredbe o zapošljavanju koje su sadržane u tim propisima ostanu

	Obveza	Trenutačno stanje
		usmjerene na sadašnje zaposlenike i njihovu sadašnju razinu. *Egnatia*: poduzete su sve mjere s popisa koji su grčka tijela i institucije dogovorili kako bi se uklonile prepreke nastavku postupka dodjele koncesije za autocestu Egnatia. Potrebno je riješiti još samo tehnička pitanja kako bi Egnatia mogla započeti s gradnjom svih preostalih naplatnih postaja, međutim, potrebno je nastaviti ulagati pojačane napore kako bi se mogao donijeti konačan zaključak u vezi s dozvolama za tunele.
16.	**Javna uprava – imenovanja.** Nastavit će se provedba reformi za modernizaciju javne uprave. U okviru tih napora Grčka će do kraja 2018. provesti reforme za modernizaciju upravljanja ljudskim resursima u javnom sektoru, a posebice imenovanja administrativnih glavnih tajnika i svih glavnih direktora u skladu sa Zakonom 4369/2016.	Glavni direktori: dovršena su sva imenovanja (90 radnih mjesta). Administrativni tajnici: do sada nije bilo nikakvih imenovanja (od predviđenih 69) te su nadležna tijela kao dopunsku mjeru donijela Zakon o strateškom zapošljavanju (kojim se plan zapošljavanja usklađuje sa srednjoročnom fiskalnom strategijom) i jačanju kapaciteta Ministarstva za administrativno restrukturiranje te: i. dostavila ažurirani vremenski okvir za dovršetak postupka zapošljavanja administrativnih tajnika do kraja 2019.; ii. s Komisijom dogovorila modalitete za neovisnu procjenu ciklusâ imenovanja administrativnih tajnika i glavnih direktora koji se trebaju dovršiti do lipnja 2019., nakon čega se trebaju poduzeti daljnje mjere do rujna 2019.; iii. obvezala se na poseban plan racionalizacije kvalifikacija za radna mjesta („klados”); iv. obvezala se ažurirati bazu podataka o stanovništvu („apografi”) tako da uključuje i podatke o kretanjima broja stalnih zaposlenika subjekata privatnog prava i sadržava kategoriju privremenog osoblja subjekata privatnog prava koje se plaća iz Nacionalnog strateškog referentnog okvira/drugih izvora; v. obvezala su se objaviti prve natječaje za imenovanje načelnika odjela do kraja ožujka 2019. Nadležna tijela su kao dopunsku mjeru poduzela sljedeće: u vezi s pravnom kodifikacijom, donesena je odluka o odobrenju natječaja za „digitalni portal” (5. ožujka 2019.). Pravne odredbe o „Središnjem odboru za kodifikaciju” upućene su na javnu raspravu te su dostavljene Parlamentu (26. ožujka 2019.). Osim toga, u vezi s važnom reformom ljudskih resursa u području upravljanja javnim prihodima nadležna su tijela 6. ožujka 2019. donijela zakonsku izmjenu kojom se omogućuje provedba pripremne faze usklađivanja razreda s opisom posla za IAPR (FEK A 48/2019, članak 64.). U tijeku su pregovori s nadležnim tijelima o odredbama o plaćama iz nacrta zakona Ministarstva gospodarstva i razvoja. Institucije su izrazile zabrinutost da bi predložena izmjena namijenjena proširenju takozvane „osobne razlike” mogla dovesti do potkopavanja općeg načela reforme jedinstvene ljestvice plaća.